Zalog (rehn)
Hadžr (zabrana raspolaganja imovinom)
Jemstvo duga (daman)
Poglavlja vezana za dug
Sporazum (sulh)
Jemstvo dovođenja dužnika (kefale)
Prenos duga na drugoga (hivale)

Zalog - Rehn
Ugovori o jemstvu ili garanciji
Jemstvo dovođenja dužnika - Kefale
Jemstvo duga - Daman

Zalog (rehn)

Definicija: Predstavlja vrstu ugovora o jemstvu u vidu davanja zaloga zajmodavcu kojim se garantuje vraćanje duga ili posuđene stvari, a iz kojeg se može nadoknaditi dug ili njegov dio.

- Vrste zaloga
  - Konkretan imetak
  - Korist
  - Dug
- Osnovni činioci ugovora o zalogu
  - Rahin (dužnik)
  - Murtehin (zajmodavac)
  - Rehn (zalog)
- Propis i vrijeme zaloga
  - Dozvoljen Kur‘anom, sunnetom i konsenzusom
  - Zalog se može tražiti kod sklapanja ugovora, kao i poslije toga
- Dodatni šartovi ispravnosti
  - Stabilnost duga za koji se stavlja zalog
  - Da založena stvar bude ono što je ispravno prodavati

Zalog (rehn)

Osnovna pravila i propisi

- Zalog je obavezujući samo za stranu dužnika.
- Ako dužnik ne vrati dug u dogovorenom roku, zajmodavac može zadržati ili prodati zalog da namiri dug.
- Ako zalog vrijedi više od duga, vratiće višak. A ako vrijedi manje, ono što nije namireno ostaje kao dug.
- Ni jednoj strani nije dozvoljeno raspolagati zalogom bez dozvole druge strane, niti je to raspolaganje izvršno.
- Održavanje založene stvari je obaveza dužnika.
- Imetak koji proizađe iz zaloga se smatra zalogom, tj.prati zalog u propisu.
- Zajmodavac se može okoristiti od zaloga pod uslovom da ga održava.
- Zalog je emanet u rukama zajmodavca.

Jemstvo duga (daman)

Definicija: Predstavlja vrstu ugovora o jemstvu u kojem se jedna osoba obavezuje pridržavanja obaveze duga druge osobe.

- Osnovni činioci ugovora o jemstvu duga
  - Damin (jemac ili žirant)
  - Medmun anhu (dužnik)
  - Medmun lehu (zajmodavac)
- Propis
  - Propisano Kur'anom, sunnetom i konsenzusom
  - Dozvoljeno je tražiti od drugog da bude jemac
  - Mustehab je prihvatiti biti jemac
- Dodatni šart
  - Da dug bude poznat jemcu
  - Zadovoljstvo jemca
- Propisi i pravila
  - Vlasnik duga može potraživati dug od koga želi između dužnika i jemca, živog ili umrlog
  - Obaveza jemstva ne spada osim:
    1-da dužnik vrati dug
    2-ili da zajmodavac oslobodi jemca obaveze jemstva

Jemstvo dovođenja dužnika (kefale)

Definicija: Predstavlja vrstu ugovora o jemstvu u kojoj se određena osoba obavezuje da će dovesti dužnika kad nastupi rok za isplatu duga:

- Osnovni činioci ugovora o jemstvu dovođenja dužnika
  - Kefil (jemac)
  - Mekful anhu (dužnik)
  - Mekful lehu (zajmodavac)
- Propis
  - Propisano Kur‘anom, sunnetom i konsenzusom
  - Dozvoljeno je tražiti od drugog da bude kefil
  - Mustehab je prihvatiti biti kefil
- Dodatni šart
  - Da je dug vezan za imetak dužnika ne tijelo
  - Zadovoljstvo kefila
- Obaveza kefila spada jednim od četiri načina
  - Dovođenjem dužnika kad nastupi rok
  - Da dužnik sam dođe
  - Smrću dužnika
  - Da ga zajmodavac oslobodi obaveze

Prenos duga na drugoga (hivale)

Definicija: Prenos duga je da dužnik ovlasti zajmodavca da preuzme dug od treće osobe koja je dužna dužniku.

- Strane ugovora o prenosu duga
  - Dužnik koji prenosi dug
  - Zajmodavac koji se upućuje na treću osobu
  - Treća osoba koja je dužnik dužniku i na koju se upućuje zajmodavac
- Dugovi u ugovoru o prenosu duga
  - Dug koji se prenosi
  - Dug na koji se prenosi
- Propis prenosa duga
  - Propisano sunnetom i konsenzusom
  - Dozvoljeno je prenijeti dug
  - Obaveza je prihvatiti prenos duga pod uslovom da je prenesen na melijja
- Posebni šartovi za prenos duga
  - Stabilnost duga na koji se prenosi
  - Slaganje dugova (prenešenog i na koji se prenosi) u vrsti, opisu i roku
  - Da je dužnik zadovoljan prenosom duga
  - Zadovoljstvo zajmodavca u slučaju prenosa na onog ko nije melijj

Melijj:
1-imućan da vrati dug
2-ne odugovlači
3-sposoban da se odazove sudu

Nagodba ili sporazum (sulh)

Definicija: Nagodba je ugovor između dvije suprostavljene strane kojom se postiže dogovor prije parničenja.

Propis

Dozvoljena Kur'anom, sunnetom i konsenzusom

Vrste nagodbi i šartovi

Nagodba na osnovu priznanja

Npr. tvrdim da mi je Alden dužan 100 maraka i on to prizna, a potom se nagodimo da mi vrati 80.

Ova nagodba ima propis odustajanja od prava u korist drugoga.

Uvjeti ispravnosti pored općih su:

- **Da nije uvjetovao priznanje nagodbom za manje**
- **Da onaj ko odustaje od svog prava bude onaj kome je to dozvoljeno**

Nagodba na osnovu negiranja

Npr. Medin tvrdi da je moja kuća na njegovoj zemlji, a ja to negiram ili prešutim, te se potom nagodimo da mu dadnem komad druge zemlje kao nadoknadu s ciljem da izbjegnemo sud.

Ova nagodba ima propis kupoprodaje u pogledu onog ko tvrdi, a propis odustajanja od prava u pogledu onog ko negira

Dodatni uvjeti su:

- **Uvjeti kupoprodaje i kamate u kupoprodaji za onog ko tvrdi imetak**

Nagodba da se odgođeno isplati trenutno

Nagodba na istu vrstu kao dug

Npr. da mi je Alden dužan 1000 odgođeno, pa se nagodimo da mi isplati 900 odmah, a 100 mu halalim.

Ovo ima propis odustajanja od prava.

Nagodba na različitu vrstu od duga

Npr. da mi je Muhedin dužan 3 komada redmi note 8 na odgođeno, pa se nagodimo da mi umjesto toga isplati odmah 500 maraka.

Ovo ima propis kupoprodaje , te se primjenjuju nj. šartovi kao i šartovi kamatnih roba kod istih.

Propisi susjedstva

Osnovne mesele

Obaveze komšije prema komšiji

- Velikodušnost riječju, djelom i ponašanjem
- Ustručavanje od svakog oblika ezijeta

Propis krošnje nad komšijinim dvorištem

- Prvo će tražiti od komšije da je ukloni
- Pa ako odbije, onda će je pokušati ukloniti savijanjem bez uništavanja
- A ako ne može, onda će je odsjeći koliko prelazi bez ikakve odgovornosti

Propisi zajedničkog imetka među komšijama

- Nije dozvoljeno išta graditi iznad puta, niti stavljati nastrešnice, niti odvoditi vodu na zajednički put ili prolaz bez dozvole ostalih učesnika
- Sve što zahtjeva popravku ili održavanje ili izgradnju od zajedničke imovine, poput zida, puta, kanala, odvoda, potoka i sl. obaveza je sviju da učestvuju